

TIPS OM DE
GENERATIEKLOOF
TE DICTEN

'ZOEK VERBINDING MET ELKAAR'

Generatieverschillen zijn van alle tijden, van Socrates tot TikTok. Maar in een samenleving die steeds sneller verandert, botsen oude opvattingen en nieuwe gewoonten vaker. Waarom denken en communiceren jongeren en ouderen zo verschillend? Welke misverstanden ontstaan daardoor en hoe kunnen we van elkaar leren?

"Ze zijn lui en willen niet werken."

"Ze zijn niet weerbaar en beginnen te huilen zodra je kritiek geeft."

"Ze tonen geen respect voor oudere generaties."

"Depressief? Doe gewoon wat vrolijker, dan gaat het wel over."

"Ze zijn te veel bezig met hun uiterlijk."

"Ze zitten de hele dag op hun telefoon."

"Elke dag buiten de deur lunchen? Eet gewoon een boterham met kaas!"

"Havermelk? Hou toch op met die onzin."

Het is slechts een kleine greep uit de oordelen die ouderen soms hebben over jongere generaties. Of neem dit citaat: "De jeugd van tegenwoordig houdt van luxe; ze tonen slechte manieren en minachting voor autoriteit; ze staan niet langer op als een oudere de kamer betreedt, ze roddelen en slobberen aan tafel." Dat laatste komt niet van

een vijftigplusser anno 2025, maar van Socrates, zo'n 2500 jaar geleden. Het afgeven op 'de jeugd van tegenwoordig' is dus van alle tijden. Toch nemen generatieverschillen in onze rap veranderende maatschappij wel sneller toe. In een onderzoek van Randstad geeft 75 procent van de Nederlandse werknemers aan dat generatieverschillen leiden tot communicatieproblemen en

HOE GA JE ALS GENERATIES GOED MET ELKAAR OM?

**Tips van Kim Jansen,
schrijver van 'Het
generatie-effect':**

- Stop met negatieve stereotyperingen en aannames en waak voor leeftijdsdiscriminatie.
- Zoek andere generaties bewust op, leer hen kennen en stel veel vragen.
- Wees mild en heb begrip voor de verschillen.
- Ontdek uw blinde vlekken, heroverweeg uw normen en kijk naar eigen patronen.
- Leer van andere generaties en probeer nieuw gedrag eens uit.

DE VERSCHILLENDE GENERATIES

De stille generatie (1925-1940)

Plichtsgetrouw, bescheiden, trouw aan gezag, beleefd, behoudend, tevreden met wat je had en spaarzaam.

Valkuil: niet gewend mening te uiten of vragen te stellen.

Babyboomers (1940-1955)

Mondig, veerkrachtig, vrije moraal.

Valkuil: groef in plaat, onvrede.

Generatie X (1955-1970)

Verbindend, hardwerkend, weloverwogen.

Valkuil: behoudend, risicomijdend, te bescheiden.

Pragmaten (1970-1985)

Daadkrachtig, zelfredzaam, no-nonsense.

Valkuil: opportunistisch, kort door de bocht.

Generatie Y/Millennials (1985-2000)

Creatief, kritisch, authentiek.

Valkuil: hoge verwachtingen, veeleisend.

Generatie Z (2000-2015)

Omgevingsbewust, ondernemend, serieus.

Valkuil: kwetsbaar, ongeduldig.

Generatie Alpha (2015-2025)

Nog volop in ontwikkeling.

(Bron: 'Generations at Work', Kim Jansen)

spanningen. Digitalisering speelt daarbij een grote rol.

DIGITALE WERELD

"Ouderen 'emigreren' steeds opnieuw naar de digitale wereld; hun basis ligt in de analoge tijd. Online nemen zij vaak het gedrag van de fysieke wereld mee. Voor jongeren staan analoog en digitaal volledig los van elkaar. Dat zie je terug in hun manier van communiceren en omgaan met anderen", verklaart Kim Jansen, expert op het gebied van generaties en schrijver van het boek 'Het generatie-effect'. "Neem bijvoorbeeld e-mail: de oudere generatie begint met een nette aanhef en schetst de context, terwijl jongeren direct naar de kern gaan en informeel communiceren."

ONGEÏNTERESSEERD?

Nog zo'n voorbeeld is de zogenoemde *Gen Z-stare*: een lege, afwezige blik die door ouderen vaak als ongeïnteresseerd wordt gezien. Kim: "Die blik zie je weleens in de horeca of bij een bestelling. Hij oogt niet vrolijk of uitnodigend, eerder wat doods. Veel jongeren zijn opgevoed met het idee dat ze zichzelf moeten zijn, geen rol hoeven te spelen en geen façade hoeven op te houden. Ze tonen hoe ze zich op

dat moment voelen, zonder de behoefte een ander te vermaken. Dat is anders dan wij gewend zijn. Laatst zei ik tegen mijn stiefdochter: 'Hé, je moet de vaatwasser uitruimen.' Waarop zij antwoordde: 'Ik vind het fijner als je zegt: zou je de vaatwasser willen uitruimen?' Mijn eerste gedachte was: ja dahag. Maar toen ze uitlegde dat dat veel vriendelijker klonk, moest ik haar gelijk geven. Waarom zou je het niet gewoon wat aardiger vragen?"

VAN IK NAAR WIJ

Volgens Kim is het belangrijk dat generaties zich bewust zijn van deze verschillen. Stereotypen en aannames leiden vaak tot irritatie en misverstanden. En dat is jammer. Generaties leven weliswaar in heel verschillende werelden, maar ze delen wel dezelfde maatschappij. "Het helpt als je nieuwsgierig bent, vragen stelt en probeert te begrijpen waarom iemand doet wat hij doet. Verschillen hoeven geen bedreiging te zijn, ze kunnen juist verrijkend zijn. Door verbinding te zoeken, kan wederzijds begrip en saamhorigheid ontstaan. Hoewel ik soms vrees dat generaties zich steeds meer aan elkaar gaan ergeren, ben ik ook hoopvol. Jongeren worden zich steeds bewuster van de nadelen van een

COMMUNICATIE

Generatie Z communiceert razendsnel. Dat zie je terug in hun taalgebruik, vol afkortingen en emoji's. De traditionele punt heeft bijvoorbeeld helemaal afgedaan. In korte berichten wordt die zelfs als een teken van woede gezien, stellen onderzoekers aan de Universiteit Leiden. Veelgebruikte termen en afkortingen zoals *cringe* (tenenkrommend), *ghosten* (contact plotseling stoppen), *'GOAT'* (*Greatest Of All Time*), *'Tbh'* (*to be honest*) en *'NPC'* (*Non-Playable Character*: niet boeiend persoon) illustreren hun beknopte taalgebruik. Hun communicatie is ook erg visueel. Op sociale mediaplatforms, zoals TikTok en Instagram, zie je daarom veel korte video's en krachtige beelden.

individualistische maatschappij en sluiten zich weer vaker aan bij gemeenschappen. Verbinding zoeken met gelijkgestemden is een eerste stap. Daarna kun je die stap uitbreiden: van het ik naar het wij, waarin ook andersdenkenden een plek hebben." ■

Verschiede generaties komen elkaar ook tegen op de werkvloer. Hierover leest u meer op pagina 10.